

ה ק ד מ ה

שבעים שנה מלאו מזמן ששלמה מנדלקרן פירסם את תרגומו ל"הנביא" של לרמונטוב ב"הבוקר-אור" של גוטלובר לשנת תרמ"א—1881.

בתרמ"ה—1885 ראו אור "שירי ציון" לאהרון אליהו פומפיאנסקי ובהם נדפסו שלושה תרגומים לשירי לרמונטוב: "מחזה שדי", "המנגן" ו"נער הכהן" — הפואימה "מצירי", זו שתורגמה שנית ביד אברהם לוינסון בת"ש—1940, קודם במוסף ל"דבר" ואחר-כך גם בהוצאה מיוחדת בצירוף תולדותיו של המשורר.

בתרנ"ד—1894 — פירסם אהרון רוזנפלד את תרגומו ל"הכרוב" (בספר הלימוד "גן שעשועים") ובלוח-אחיאסף לשנת תרנ"ו—1895 נדפס מעובדו של מרדכי צבי מאנה תרגומו לשיר "התפילה".

ובראשית המאה שלנו הולכים ומיתרגמים שיריו של לרמונטוב על ידי משוררי דורנו. יעקב פייכמן מתרגם ב"גן-שעשועים" של א. מ. פיורקא, ליק תר"ס—1900 — את "עת יהום, ינוע השדה הצהוב" (דרך אגב, תרגום זה הוא מביכורי פרי עטו של י. פייכמן, שאינם ידועים בקהל. כמקובל מונים את שירתו מתרס"א ב"הדור" בעוד שגם שיריו המקוריים הראשונים נתפרסמו ב"גן-שעשועים" לשנת תר"ס). ז. שניאור — את "במדבר" — "הסלע" (עולם קטן תרס"ג).

בתרס"ה—1905 מתרגם דוד פרישמאן את "התודה" (שובץ בתוך מאמרו של גיאורג בראנדס, "פושקין ולרמונטוב" בתרגומו העברי של מרדכי אהרנפריי, בירחון "הזמן" תרס"ה, ע' 73). דוד שמעונוביץ — נתן לנו שתי קבוצות גדולות משירי לרמונטוב בתרגומו "יפת", יפו, תרע"א, קובץ א' וב"התקופה", מוסקבה תרע"ה, ספר ב') וכן את הרומן שלו "גבור דורנו". ואף יעקב שטיינברג, תורם תרומתו לשירת לרמונטוב, בהקדישו אחת ממסותיו היפות במלאות מאה שנה להולדתו של לרמונטוב (1814—1914), "הפועל הצעיר", תרע"ה—1914, גל' 5.

אחד הספרים הראשונים והחשובים בסוגיה זו: "על החריזה והקצב בשירי לרמונטוב" מאת הבארון דויד גינצבורג, הופיע גם הוא באותן השנים (רוסית) מעד בוננו של המחבר (פטרבורג, 1915, 126 ע'). לספר זה מכוונים דבריו של ז. שור בפר-קי זכרונותיו מתקופת ימי לימודו ב"קורסים העבריים הגבוהים" בפטרבורג מיסודו של הבארון גינצבורג: — — — "העתקתי לדפוס גם כתב-יד רוסי של הבארון גינצבורג עצמו על תורת הקצב בשירה, עם שפע דוגמאות מתוך "מצירי" של לרמונטוב ומתוך שירת היים של ר' יהודה הלוי". — (ז. שור — "כוכבי בוקר" סיפורי-זכרונות ופרקי-מסה, תל-אביב, "עם עובד" ו"דבר", תש"י, ע' 146—147). והפרופ' יוסף קלוזנר אומר בתוך מאמרו "מיכאל לרמונטוב והביירוניסמוס הרוסי" (ירחון "מאונים" תש"א, כרך ט"ו, ע' 133, ובספרו "משני עולמות" ע' 77): — — — "וכבר פירסם הבארון דוד גינצבורג ברוסית ספר מיוחד "על היסוד המזרחי ביצירותיו של לרמונטוב (פטרבורג 1915)" — — — לאמיתו של דבר שמו של הספר הוא אחר *.

Д. Гинцбург. О русском стихосложении. Опыт исследования ритмического строя стихотворений Лермонтова, Петербург, 1915, 126 стр.

Л. Гроссман. Стихovedческая школа Лермонтова: Литературное Наследство, Москва 1948. Том 45—46, стр. 255, 288.

(לפי מאמרו של ליאוניד גרוסמאן „האסכולה השירית של לרמונטוב” ב„מורשה הספרותית”, כרך 45—46, ע' 255, 288).

המוטיבים המזרחיים, שירי קאווקאז נורא־יהוד עוררו את טובי משוררינו לתרגם משירי לרמונטוב ו־47 מיצירותיו תורגמו (כמה מהן 2—3—4—5 פעמים) בידי 27 משוררים וסופרים עבריים.

פרטים ראה להלן במפתח שמות המתרגמים, בסופה של הביבליוגרפיה. הביבליוגרפיה שלפנינו שני מדורים לה: א) יצירות לרמונטוב בשירה ופרוזה; ב) מאמרים והערות על לרמונטוב.

היצירות מסודרות — לפי האלף־בית של שמותיהן וההערות — לפי האלף־בית של שמות המחברים. בסופן: א) מפתח יצירות לרמונטוב שתורגמו לעברית; ב) תרגומי לרמונטוב בעברית לפי שנות הדפסתם; ג) מפתח שמות המתרגמים; ד) מפתח היצירות במקורן הרוסי; ה) רשימת כתבי־העת והספרים בהם נדפסו תרגומי־לרמונטוב בעברית וכן ההערות עליו.

תרגומי יצירותיו לעברית

1. אל הדרך אצא לי בדממה... תרגם דוד שמעונוביץ: שירים — מ. לרמונטוב [למתרגם]: בתוך: יפת ו. יפו, תרע"א. ע' 6—5.
2. אל תבטחה בך... תרגם דוד שמענונוביץ: שם. ע' 23—24.
3. בורודינול, תרגום א. ראובני: דבר. ט"ו כסלו תש"ב—8.12.1941. גל' 4992; גם בתוך שירי מלחמה. תל־אביב, ספרית הש"ע, הוצאת יהושע טר"פי, תש"ד. ע' 18—23.
3. בכה! בכה! את כוכבך שכל שכלת ישראל... תרגום [אברהם שלונסקי]: אורלו־גין, כמה לדברי ספרות בעריכת א. שלונסקי. קי. 1950. מס. 1 ע' 205.
- 3א. במדבר (עפ"י לרמונטוב). תרגום ז. שניאור: שירי ילדים מאת ז. שניאור. „פר"חיים", ורשה, תרס"ו. מס. 215—214. סור"סם קודם בעולם קטן, תרס"ג, גל' ל"א, ע' 669.
33. בפחד אחז עתיד כמוס... תרגם דוד שמעונוביץ: יפת ו. יפו, תרע"א. ע' 25.
33. בת־גלים, תרגום ז. שניאור: הצפ"ה, שבועון, תרע"ח — 1918. גל' 38 (82). גם בתוך: שירי ז. שניאור, תל־אביב, עם עובד. תש"א. כרך א'. ע' שנ"ד—שנ"ה.
4. גבור דורנו, תרגם דוד שמעונוביץ. ור"שה, שטיבל, תרפ"א. 157 ע'.
- 4א. גלמוד אני, באין נחומים, תרגום [אשר ברש]: בתוך „פרקים מחיי יעקב דר דורפר" לאשר ברש. תל־אביב, הדיס, תרפ"ח. ע' 188.
5. דלית ציון, תרגום דוד שמעונוביץ: התקופה. תרע"ח. ספר ב, 448—449.
6. דימון (חלק ראשון), תרגם אברהם סר לודר: יפת ו. יפו, תרע"ב, ע' 3—16.
- 6א. הראית בליל, איך אחד כוכבי־אל בראי זוך האגם משתקף, תרגום טוביה וכסלר: מאזנים. תש"ו—1946. כרך כ"א. ע' 318.
7. חזון (משאת־נפש), תרגום י. אדם (יש"אל הצקביץ): גזית. תרצ"ט. כרך ג' חוב' ה—ו, ע' 18. גם בתוך „אלון במולדת" למ' תרגם. גבעת השלשה. [תש"א—1941] ע' 70.
8. חלום, תרגם דוד שמעונוביץ: יפת ו. יפו, תרע"א. ע' 13.
9. חנכת הקבר, תרגם דוד שמעונוביץ: התקופה. תרע"ח ספר ב, ע' 454—457.
10. יחידי לדרך לי אצאה... תרגום צבי אביבי: במעלה. 1947. גל. 6.
11. ישמעאל—בי (שירה מזרחית), תרגם יעקב לרנר: התקופה. תרפ"א. ספר ט, ע' 137—169. גם בתוך „שירים מאת יעקב לרנר" תל־אביב, ת"ש. ע' ק"ג—ר"ג.
12. יש דברות, שחתום או גבוב הוא נלבן. תרגם דוד שמעונוביץ: יפת ו. יפו, תרע"א. ע' 8—9.
13. הכף, תרגם דוד שמעונוביץ: שם ע' 4.
14. כפת תמרים או זמורת ירושלים, תרגום שלמה מנדלקרן: שירי שפת עבר, ליפציג, תרמ"ב—1882. ספר א. ע' 39—40.
15. הכרוב, תרגום אהרן רוזנפלד: גן

שעשועים לילדי ישראל הוצאה ד' ווארשא
תרנ"ד. כרך ב, ע' 209.

16. הכרוב, תרגם דוד שמעונוביץ: יפת ו,
יפו, תרע"א, ע' 3.

17. הכרוב (מיסודו של לרמונטוב) תרגום
א. ל. יאגולניצר: גדפס כתוספת למחברתו
"כוחה של תשובה", פואימה, אגדות לבני
הנעורים. צרנוביץ, תרפ"ג, ע' 40. [לפי הער
רת ד. שטוק בתוך "במישור" תש"ה, גל'
רמ"ה-מ"ן].

18. לא — איני בירון, תרגום א.
גרינשפאן, הפועל הצעיר, תש"א, שנה ל"ד

(תאדמה, במקום הפועל הצעיר) גל, 16, ע' 25.

18. לא אחפץ כי ידע גם אחד האדם,
תרגום אשר ברש: הפועל הצעיר, תרע"ה.

גל, 5, גם בספר שירי "תמול" [למתרגם]
יפו, 1915, ע' 93.

19. לא אחפזה כי עיר ומתים סוד חיי
ידעו, תרגם דוד שמעונוביץ: מוסף ל"דבר",
תרפ"ו, כרך א, גל, 21.

20. לא לך, לא לך אתגעגע יום וליל,
תרגם דוד שמעונוביץ: התקופה, תרע"ח,
ספר ב, ע' 461—640.

21. לעצבי צופה כל אל תלעגי בש-
פתך... תרגם דוד שמעונוביץ: יפת ו, יפו,
תרע"א, ע' 7.

22. מבעד למסוה קר, שכסה את פניך...
תרגם דוד שמעונוביץ: התקופה, תרע"ח,
ספר ב, ע' 461.

23. מחוזה שדי, תרגום אהרן אליהו פומ'
פיאנסקי: שירי ציון, וילנה תרמ"ה, ע' 88—89.

24. מילודיה עבריה (על פי לרמונטוב),
תרגום אורי ניסן גנסין: מולדת, תרע"ד,
כרך ה, ע' 127.

גם בתוך כתבי א. נ. גנסין, כרך ב,
(מרחביה ספרית פועלים, 1946), ע' 37.

25. מלאך, מרוסית י. ברוכאי: במישור,
תש"ה, גל, רמ"ג.

26. המלאך, מרוסית יעקב פיקמן: עתי'
דוח: קובץ ספרותי מדעי לנוער, [תש"ה],
חוב"ב י"ב, ע' 246.

27. מלאך המות, תרגם אביגדור גרינש-
פאן: התקופה, תרפ"ד, ספר ל"א, ע' 151—172.

28. מלכת הים, תרגם דוד שמעונוביץ:
שם, תרע"ח, ספר ב, ע' 458—459.

30. מבגינה עברית, תרגום י. אדם (יש-
* הושט המט' 29.

ראל חצקביץ): גזית, תרצ"ט, כרך ג' חוב'
ה-ו, ע' 18. גם בתוך "אלון במולדת", גב'
עת השלשה, [תש"א—1941], ע' 71.

31. המנגן (עפ"י בירון), תרגום אהרן
אליהו פומפיאנסקי: שירי ציון, וילנה,
תרמ"ה, ע' 89—90.

32. המפרש, תרגם דוד שמעונוביץ: הת'
קופה, תרע"ח, ספר ב, ע' 445.

33. המפרש, תרגם י. ליכטנבוים: במעלה,
תש"ב—1942, גל, 14. גם בתוך "גבעות ער'
לם, מבחר תרגומי שירה, ירושלים, תש"ה,
ע' 170.

34. מצירי, תרגם אברהם לוינסון: מוסף
ל"דבר", תש"ש, כרך ט"ו, גל, י"ח. הופיע גם
בהוצאה מיוחדת בצירוף תמונתו ותולדותיו
של לרמונטוב, תל-אביב ת"ש—1940.

35. המשורר, תרגם דוד שמעונוביץ: התקר'
פה, תרע"ח, ספר ב, ע' 451—452.

36. הנביא, תרגום שלמה מנדלקרן: הבר'
קראור, תרמ"א—1881, שנה ו, ע' 148—149.

גם בתוך "שירי שפת עבר", ליפציג,
תרמ"ב—1882, ספר א, ע' 41—43.

37. הנביא, תרגם דוד שמעונוביץ: יפת
ו, יפו, תרע"א, ע' 15—16.

37א. נודד (על פי לרמונטוב) מאת מ. מ.
הורוויץ: הזמן, פטרבורג, תרס"ג, שנה א,
גל, 43, ע' 4.

38. גער הכהן [מצירי], תרגם אהרן
אליהו פומפיאנסקי: שירי ציון, וילנה,
תרמ"ה, ע' 112—147.

39. הסיף, תרגם דוד שמעונוביץ: הת'
קופה, תרע"ח, ספר ב, ע' 450.

40. עלה אלון נתק מברו, מנוף מכו-
רתו, תרגם דוד שמעונוביץ: יפו, תרע"א,
יפת ו, ע' 11—12.

40א. על חזה צוק סלע: הגלגל, תש"ה—
1945, גל, 38, ע' 15.

41. על מות פושקין, תרגום י. אדם (יש-
ראל חצקביץ): גזית, תרצ"ז, גם בתוך "אלון
במולדת" [למתרגם] גבעת השלשה, [תש"א—
1941], ע' 68—69.

42. העני, תרגם דוד שמעונוביץ: מוסף
ל"דבר", תרפ"ו, כרך א, גל, 21.

43. ענגים, תרגם דוד שמעונוביץ: הת'
קופה, תרע"ח, ספר ב, ע' 453.

44. הצריק (פואימה) עברית ש. סקולסקי:
חרות, גל, 403, ט' שבט תש"י—1950.1.27.

44א. עריק, תרגום אברהם רוזן: שירים,

תל-אביב, יבנה, 1950. ע' שע"ח—שפ"ד.
 44. עת יהום ינוע השדה הצהוב, תר-
 גום יעקב פייכמן; גן שעשועים, שבועון. ליק,
 ט"ו אייר תר"ס. שנה ב, גל' 14, ע' 7.
 45. עת תרגש שדמת פז... תרגם דוד
 שמעונוביץ: יפת ו. יפו, תרע"א. ע' 14.
 46. עת כי שדמת זהב... תרגום י. ליכטנ-
 בום: עתידות. תש"ח. חוב' 12. ע'
 גם ב„גבעות עולם“. ירושלים, תש"ה. ע' 170
 —171.
 47. הפליט (אגדה קוקזית), תרגום דוד
 שמעונוביץ: מולדת. תרפ"ח. כרך י. ע' 352
 —357.
 48. הפרש השבוי, תרגם דוד שמעונוביץ:
 יפת ו. יפו, תרע"א. ע' 18—19.
 48. פתחו לי שערי כלאי, תרגום [אשר
 ברש]. בתוך ספרו: פרקים מחיי יעקב
 רודורפר. תל-אביב, הדים, תרפ"ח. ע' 186.
 49. קוקז תרגם י. ליכטנבום: במעלה.
 תש"ב—1942, גל' 14: הגלגל. תש"ה—1945.
 גל' 30. גם בתוך „גבעות עולם“ ירושלים,
 תש"ה ע' 171.
 49. שירה על הצאר איבן וסיליביץ
 על שומר ראשו הצעיר ועל הסוחר אמיץ
 הלב קלשניקוב, תרגום דוד שמעונוביץ:
 מאזנים. תש"ג. כרך ט"ז, ע' 155—160, 202
 —205.

50. שלש התמרים, תרגם דוד שמעו-
 נוביץ: יפת ו. יפו, תרע"א. ע' 20—22.
 50. שמה בסתר צללים מאת שאול
 טשרניחובסקי [תרגום שירו של גיתה, אשר
 לפי כמה סימנים תורגם עפ"י התרגום הרר-
 סי של לרמונטוב]: חזיונות ומגנינות, ור-
 שה, תרשיה תרנ"ט, ע' 74.
 51. שממון ועצב ואין גם למי ללחון
 יד... תרגם דוד שמעונוביץ: יפת ו. יפו,
 תרע"א. ע' 10.
 51. שממון ותוגה — ואין אדם שנו-
 ריטה לו יד: תרגום אברהם לוינסון: מבוא
 ל„מצירי“ [למתרגם] תל-אביב, תש"ש. ע' ה.
 52. שמש בציר, תרגם דוד שמעונוביץ:
 יפת ו. יפו, תרע"א. ע' 17.
 52. שעמום ועצבת ואין למי תת את
 יד. תרגום אביגדור גרינשפאן: הפועל הצ-
 עיר תש"א, שנה ל"ד, גל' 16, ע' 25.
 53. התודה, תרגם דוד פרישמאן: בתוך
 מאמרו של גיאורג ברנדס „פושקין ולר-“

דברי ספרות עליו

בריינין, ראובן.
 59. סופרים וספרים ה. [גם על לרמונ-
 טוב]: הצופה, כ"ג טבת תרס"ג — (9)22.
 יאנואר 1903, גל' 8.
 ברנדס, גיאורג.
 60. אנשים וספרים (א. פושקין ולרמונ-
 טוב) תרגם מ. אהרנפריי: הזמן, וילנה,
 תרס"ה—1905. כרך א, ע' 67—76.
 גולדברג, לאה.
 61. אחד מראשי הפרקים (מאה שנה למות
 לרמונטוב): השומר הצעיר. ט"ז סיון תש"א
 שנה י. מס. 24, ע' 8. דפים לספרות.
 גרוסמאן, ליאוניד.
 62. לרמונטוב ועלילותיהם (לחקר התי-
 מתיקה היהודית ביצירתו), תרגם [אברהם
 שלונסקי]: אורלוגין, במה לדברי ספרות
 בעריכת א. שלונסקי. 1950. מס. 1, ע' 204—
 213.
 גרינשפן, אביגדור.
 63. משורר אידיאליסטן (מאה שנה למות
 לרמונטוב): הפועל הצעיר (הארמה, במקום
 הפועל הצעיר), כ"ט אדר תש"א—1941.28.3.
 שנה ל"ד, [גל' 16].

- וורבה, ז. 64. [על "התפילה", תרגום י. ל. קנטור]:
 בצרון. ניו-יורק, תש"י—1950. שנה י"א,
 חוב' א (121), ע' 56—58.
 ומורה, ישראל.
65. אהבה ועוני בשירה [גם על לרמונטוב]
 תל-אביב, מחברות לספרות, תש"י, ספר א, ע'
 219.
 ייבין, י. ה.
66. הפרוצס של היצירה: מקלט. ניו-יורק,
 תרפ"א. כרך ה, ע' 92—93. גם בתוך "מבחר
 המסה העברית", לוקט וסודר בידי י. בקר
 וש. שפאן. תל-אביב, גזית, תש"ה. ע' 687—
 688. שם על "דימון" ללרמונטוב.
 כץ, בן-ציון.
67. [על ספרו של הברון דוד גינצבורג על
 שירת לרמונטוב]: מה שראו עיני ושמעו
 אזני, מאת בוקי בן-יגלי. ירושלים. מוסד-
 ביאליק, תש"ז. ע' 244.
 לוינסון, אברהם.
- 67א. מיכאל יוריביץ' לרמונטוב (מבוא
 ל"מצירי" בתרגומי). תל-אביב, ת"ש, ע'
 ג-ה.
 לחובר, פ.
68. מאסף מארץ-ישראל [על שירי לרמונ-
 טוב, תרגום ד. שמעונוביץ ב"פת" קובץ א]:
 הצפירה. 1911. גל' 168.
- 68א. תוכחה נביאית [גם על השיר "הפייטן"
 ללרמונטוב]; בתוך ספרו: ביאליק — חייו
 ויצירותיו, תל-אביב, מוסד-ביאליק, תש"ד.
 כרך ב, ע' 394.
69. על הקבלת הפואימה "קורסר" ללרמונ-
 טוב להלך-הרוח הכללי של "על-כף ים-מות
 זה" לביאליק; שם. ע' 604—605 (ב"נס-
 פחים").
70. [על תרגום "התפילה" ללרמונטוב בידי
 מ. צ. מאנה]: "תולדות הספרות העברית הח-
 דשה" לפ. לחובר. תל-אביב, דביר, תש"ה.
 כרך ד, ע' 15.
 לחובר, שמואל.
- 70א. לרמונטוב בעברית (למלאת שבעים
 שנה לתרגום שירו "הנביא" בעברית): אור-
 לוגין, 1951. מס. 3, ע' 289.
 ליכטנבוים, יוסף.
71. מ. י. לרמונטוב: גליונות. תש"ב. כרך
 י"ב, ע' 315. במעלה. תש"ב—1942, גל' 14;
 עתידות. תש"ח. ע' 397—401. גם בתוך:
 מתחום אל תחום, מאת י. ליכטנבוים. תל-
- אביב, צ. ליינמן, תש"ד. ע' 33—43.
 72. הערה, [על השפעתו של לרמונטוב על
 ביאליק]: דבר. כ"ד שבט תש"ב—11.2.1942.
 גל' 5050.
 ליפשיץ, מ.
73. מבוא על לרמונטוב: השומר הצעיר.
 א שבט ת"ש. שנה ט', מס. 2, ע' 9—10;
 מס. 3, ע' 8—9.
 מיטלפונקט, י. ד.
74. יורשו של פושקין הגדול: בתוך "מעט
 מהרבה" (סיפורים, תמונות והרהורים). תל-
 אביב 1949. ע' 26—28.
 סדן (שטוק), דב.
75. על שתי שורות מתוך "בדד כי אצא"
 ללרמונטוב בתוך "קבורת חמור" לפ. סמו-
 לנסקין; בתוך מאמרו של דב סדן "פושקין
 בלשוננו": דבר. ה' אלול תש"י—18.8.1950.
 פייכמן, יעקב.
76. [השפעת לרמונטוב על ביאליק]. בתוך
 ספרו: שירת ביאליק. ירושלים, מוסד-ביא-
 ליק, תש"ו. ע' תט"ו. ובתוך "סופרים
 בחייהם" ע' 104.
 77. ציונים ג. השפעות: שם. ע' תנ"ג. [גם
 על לרמונטוב].
78. זיקתנו לפושקין [גם על לרמונטוב]:
 הדור. גל' 177 — מוסף לשבתות ולמועדים
 ל"ב. י"ג סיון תש"ט—10.6.1949.
79. אהבה לפושקין (גם על לרמונטוב):
 דבר. י"ג סיון תש"ט—10.6.1949.
- 79א. קטעים על הרומן הרוסי (גם על לר-
 מונטוב): אורלוגין. 1951. מס' 2, ע' 92.
 קופליביץ, יעקב.
- 79ב. [על שירי לרמונטוב, תרגום דוד שמ-
 עונוביץ ב"התקופה" תרע"ח, ספר ב]: האר-
 מה. תר"פ. כרך א' ע' 127—128.
 קלוזנר, יוסף.
80. מיכאל לרמונטוב והבירוניסמוס הרו-
 סי: מאזנים. תש"ג. כרך ט"ז. ע' 33—43;
 גם בתוך ספרו "משני עולמות", מסות ספ-
 רותיות. ירושלים, תש"ד. ע' 61—79.
81. בירוניסמוס בשירה העברית (שם גם
 על השפעת לרמונטוב על ביאליק וטרנרי-
 חובסקי): "מלילה", קובץ מחקרים, ערוך
 בידי אדוארד רוברטסון ומאיר ולנשטיין. מנ-
 צ'סטר, תש"ד. ע' 154—155.
 שטוק (סדן), דב.
82. גרגר בראש אמיר (ליום הולדתו של
 ת. נ. ביאליק). שם גם על לרמונטוב והש-

מאמרו של דב סדן „בצל אילנות“ (א): דבר.
29.8.1947

[שטיינברג, יעקב]. י. ש-ג.

85. משוררים III מ. לרמונטוב (למלאות

מאה שנה להולדתו, 1814—1914): הפועל

הצעיר. תרע"ה. שנה ח', גל' 5

סעתו על ביאליק: דבר. י' טבת תש"ב—
30.12.1941

83. הערה ל„הכרוב“, תרגום א. ל. יאגול-

ניצר: במישור. ירושלים. תש"ה. גל' רמ"ה

—רמ"ו.

84. על „שלשה תמרים“ לרמונטוב. בתוך

מפתח יצירות לרמונטוב שתורגמו לעברית (המספר רומז לערך)

המגן: 31	אל הדרך אצא לי בדממה: 1.
המפרש: 32, 33	אל תבטחה בך: 2
מצירי: 34	בורודינו: א2
המשורר: 35	בכה! בכה! את כוכבך שכול שכלת...: 3
הנביא: 36, 37	במדבר: א3
נודד: א37	בפחד אחו עתיד כמוס: ב3
נער הכהן [מצירי]: 38	בתיגלים: ג3
הסיף: 39	גבור דורנו: 4
עלה אלון נתך מבדו: 40	גלמוד אני באין נחומים: א4
על חוזה צוק סלע: א40	דלית ציון: 5
על מות פרשקין: 41	דימון: 6
העני: 42	הראית בליל: א6
עננים: 43	חזון (משאת-נפש): 7
העריק: א4, א44	חלום: 8
עת יהום ינוע השדה הצהוב: א44	חנוכת הקבר: 9
עת תרגש שדמת פז: 45	יחידי לדרך לי אצאה: 10
עת כי שדמת זהב: 46	ישמעאל-בי: 11
הפליט: 47	יש דברות...: 12
הפרש השבוי: 48	הכף: 13
קוקו: 49	כפת תמרים או זמורת ירושלים: 14
שירה על הצאר איבן וסיליביץ, על שומר-	הכרוב: 15, 16, 17,
ראשו הצעיר ועל הסוחר אמיץ הלב קלש-	לא — איני בירון: א17
ניקוב: א49	לא אחפץ כי ידע: 18, 19
שלש התמרים: 50	לא לך אתגעגע: 20
שממון ועצב ואין גם למי ללחוץ יד: 51	לעצבי צופה כל: 21
שממון ותוגה — ואין אדם שנושיטה לו יד:	מבעד למסוה קר: 22
א51	מחזה שדי: 23
שמש בציר: 52	מילודיה עבריה: 24
שעמום ועצב ואין למי תת את ידי: א52	המלאך: 25, 26
התודה: 53	מלאך-המות: 27
תמר: א53, א53.	מלכת הים: 28
התפילה: 54, 55, 56, א56, 57, 58	מנגינה עברית: 30

Дубовый листок оторвался от ветки
 родной: 40
 Еврейская мелодия („Я видал ино-
 гда, как ночная звезда“) 6, 24
 Еврейская мелодия (Из Байрона):
 30, 31
 Есть речи-значение — темно иль
 ничтожно: 12
 Из-под таинственной, холодной
 полумаски: 22
 Измаил-Бей (Поэма): 11
 И скушно и грустно: 51, 51, 52
 Кавказ: 49
 Кинжал: 39
 Когда волнуется желтеющая нива:
 23, 44, 45, 46
 Молитва: 54, 55, 56, 56, 57, 58
 Морская царица: 28
 Мцыри: 34, 38
 На смерть поэта: 41
 Не смейся над моей пророческой
 тоскою: 21
 Не верь себе: 2

Нет, не тебя так пылко я люблю: 20
 Нет, я не Байрон, я другой: 17
 Нищий: 42
 Песня про царя Ивана Васильевича,
 молодого опричника и удалого
 купца Калашникова: 49
 Плачь! плачь! Израиля народ: 3
 Пленный рыцарь: 48
 Последнее новоселье: 9
 Поэт: 35
 Предсказание: 7
 Пророк: 36, 37
 Русалка: 3
 Солнце осени: 52
 Сон: 8
 Тамара: 53, 53
 Три пальмы: 50
 Тучи: 43
 Узник: 4, 48
 Утес: 3, 13, 40
 Я не хочу чтоб свет узнал мою
 таинственную повесть: 18, 19

רשימת כתבי-העת והספרים בהם נדפסו תרגומי יצירות לרמונטוב לעברית

ניצר (צ'רנוביץ, תרפ"ג); כל כתבי מ. צ.
 מאנה; מאזנים (תש"ב, תש"ו); מוסף
 ל„דבר“ (תרפ"ו, ת"ש); מולדת (תרע"ד,
 תרפ"ח); מצירי — א. לוינסון; הפועל הצ-
 עיר (תרע"ה, תש"א); פרקים מחיי יעקב
 רודורפר — א. ברש; שירי-מלחמה (ספרית
 השעות, תש"ד); שירי ציון — א. א. סומ-
 פינסקי; שירי שפת-עבר (ספר א) —
 שלמה מנדלקרן; תמול (שירים) — אשר
 ברש; התקופה (תרע"ח, תרפ"א, תרפ"ד).

אחיאסף, לוח-עם לשנת תרנ"ו; אורלוגין
 (תשי"א); אלון במולדת — י. אדם; הבוקר-
 אור (תרמ"א); במעלה (תש"ב); במישור
 (תש"ה); בצרון (תשי"י); גבעות-עולם —
 י. ליכטנבוים; הגלגל (תש"ה); גן-שעשור-
 עים — א. רוזנפלד; גן-שעשועים (שבועון),
 ליק תרנ"ט, תר"ס; גזית (תרצ"ז, תרצ"ט);
 דבר (תש"ט); הזמן (תרס"ג); הזמן, ירחון
 (תרס"ה); חרות (תשי"י); יפת, קובץ א
 (תרע"א); כוחה של תשובה — א. ל. יאגול-

רשימת כתבי-העת והספרים בהם נדפסו ההערכות על לרמונטוב

גי עולמות — יוסף קלוזנר; מקלט (תרפ"א);
 סופרים בחייהם — יעקב פייכמן; עתידות
 (תש"ח); הפועל הצעיר (תרע"ה, תש"א);
 הצופה (תרס"ג); הצפירה (תרע"א) הצפירה
 שבועון (תרע"ח); השומר הצעיר (ת"ש,
 תש"א); שירת ביאליק — יעקב פייכמן;
 תולדות הספרות העברית החדשה, ד' — פ.
 לחובר.

האדמה (תר"פ); אורלוגין (תשי"א); במי-
 שור (תש"ה); במעלה (תש"ב); בצרון
 (תשי"י); ביאליק, חייו ויצירותיו — פ. לחו-
 בר; גליונות (תש"ב); דבר (ת"ש, תש"ז,
 תש"ט); הדואר (תש"ט); הדור (תש"ט);
 מבחר המסה העברית; מה שראו עיני ושמ-
 עו אזני — בוקי בן-יגלי (בסיפא של בן-
 ציון כ"ץ); מלילה (מנטשטר, תש"ד); מש-